

Prije donošenja odluke o vraćanju maloljetnika bez pratnje, država članica mora provjeriti je li za njega dostupan odgovarajući prihvrat u državi povratka

Usto, ako u fazi udaljavanja više nije osiguran odgovarajući prihvrat, država članica neće moći izvršiti odluku o vraćanju

Osoba TQ, maloljetnik bez pratnje, u lipnju 2017. podnijela je zahtjev za dozvolu privremenog boravka u Nizozemskoj na temelju prava azila. U okviru tog zahtjeva osoba TQ navela je da je rođena 2002. u Gvineji. Nakon smrti njezine tete s kojom je živjela u Sijera Leoneu, osoba TQ došla je u Europu. U Amsterdamu (Nizozemska) ona je navodno bila žrtva trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja, zbog čega trenutačno boluje od teških psihičkih poremećaja. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni tajnik za pravosuđe i sigurnost, Nizozemska) u ožujku 2018. po službenoj dužnosti odlučio je da osoba TQ nema pravo na dozvolu privremenog boravka, pri čemu je sud koji je uputio zahtjev pojasnio da ona nema pravo ni na status izbjeglice ni na supsidijarnu zaštitu. U skladu s nizozemskim pravom, odluka Staatssecretarisa van Justitie en Veiligheid predstavlja odluku o vraćanju.

U travnju 2018. osoba TQ ponijela je tužbu protiv te odluke sudu koji je uputio zahtjev, pri čemu je osobito istaknula da ne zna gdje joj žive roditelji, da ih ne bi ni prepoznala da se vrati, da ne poznaje nijednog drugog člana svoje obitelji i da ne zna ni postoje li.

Sud koji je uputio zahtjev objašnjava da nacionalni propisi razlikuju maloljetnike bez pratnje ovisno o njihovoj dobi. Što se tiče maloljetnika mlađih od 15 godina na dan podnošenja zahtjeva za azil, prije donošenja odluke o tom zahtjevu provest će se istraga o postojanju odgovarajućeg prihvata u državi povratka, predviđena člankom 10. Direktive 2008/115¹, pri čemu će tim maloljetnicima biti dodijeljena dozvola boravka ako takav prihvrat ne postoji. U pogledu maloljetnika koji, poput osobe TQ, u trenutku podnošenja zahtjeva za azil imaju najmanje 15 godina, neće se provesti takva istraga, s obzirom na to da se čini da nizozemske vlasti čekaju da maloljetnici o kojima je riječ navrš 18 godina kako bi zatim provele odluku o vraćanju. Stoga je u razdoblju od njegova podnošenja zahtjeva za azil do stjecanja punoljetnosti boravak maloljetnika bez pratnje koji ima najmanje 15 godina u Nizozemskoj nezakonit, ali se tolerira.

U tim je okolnostima sud koji je uputio zahtjev odlučio pitati Sud o sukladnosti razlikovanja u nizozemskim propisima između maloljetnika bez pratnje starijih od 15 godina i onih mlađih od 15 godina s pravom Unije.

Ocjena Suda

Sud je utvrdio da, kada država članica namjerava donijeti odluku o vraćanju maloljetnika bez pratnje na temelju Direktive o vraćanju, ona mora u svim fazama postupka nužno uzimati u obzir najbolji interes djeteta², što podrazumijeva opću i sveobuhvatnu ocjenu situacije tog maloljetnika. Prema mišljenju Suda, kad bi predmetna država članica donijela odluku o vraćanju a da se prethodno nije uvjerila da postoji odgovarajući prihvrat za maloljetnika bez pratnje o kojem je riječ u

¹ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL 2008., L 348, str. 98.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 8., str. 188., u daljnjem tekstu: Direktiva o vraćanju)

² Vidjeti članak 5. točku (a) Direktive o vraćanju.

državi povratka, tog se maloljetnika, iako je u pogledu njega donesena odluka o vraćanju, u slučaju nepostojanja takvog prihvata ne bi moglo udaljiti. Stoga bi se maloljetnik bez pratnje o kojem je riječ našao u vrlo nesigurnoj situaciji u pogledu svojeg pravnog statusa i svoje budućnosti, osobito kad je riječ o njegovu školovanju, vezi s udomiteljskom obitelji ili mogućnosti ostanka u predmetnoj državi članici, što bi bilo u suprotnosti sa zahtjevom zaštite najboljeg interesa djeteta u svim fazama postupka. Iz toga slijedi da se, ako takav prihvata nije dostupan, u odnosu na maloljetnika o kojem je riječ ne može donijeti odluka o vraćanju.

U tim okolnostima Sud pojašnjava da je dob maloljetnika bez pratnje o kojem je riječ tek jedan od čimbenika na temelju kojih se provjerava postojanje odgovarajućeg prihvata u državi povratka i utvrđuje treba li zbog najboljeg interesa djeteta ne donijeti odluku o vraćanju tog maloljetnika. Slijedom toga, Sud navodi da država članica, kako bi provjerila postoji li takav prihvata, ne može razlikovati maloljetnike bez pratnje jedino na temelju kriterija njihove dobi.

Sud je također presudio da se, uzimajući u obzir obvezu država članica da donesu odluku o vraćanju svakog državljanina treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovu području³ i da ga udalje⁴ u najkraćem roku, Direktivi o vraćanju protivi to da se država članica, nakon što je donijela odluku o vraćanju maloljetnika bez pratnje te se uvjerila da će on biti vraćen članu svoje obitelji, imenovanom skrbniku ili odgovarajućoj prihvatnoj ustanovi u državi povratka, suzdrži od njegova udaljavanja sve dok on ne navrši 18 godina. U takvom slučaju maloljetnik o kojem je riječ mora biti udaljen s područja predmetne države članice uz pridržaj toga kako će se razvijati njegova situacija. S tim u vezi Sud je utvrdio da, ako u fazi njegova udaljavanja u državi povratka za maloljetnika bez pratnje više ne bude osiguran odgovarajući prihvata, predmetna država članica neće moći izvršiti odluku o vraćanju.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

³ Vidjeti članak 6. stavak 1. Direktive o vraćanju.

⁴ Vidjeti članak 8. Direktive o vraćanju.